

No 194.

Af Herr Beronius: Angående den ändring i 12 § Läroverksstadgan, at grekiska språket må blifva valfritt läroämne.

I underdånig skrifvelse den 21 November 1863 uttalade Rikets då församlade Ständer hos Kongl. Maj:t i afseende på grekiska språkets läsning vid elementarläroverken den mening, att, då enligt skolstadgan undervisning meddelas uti andra icke obligatoriska ämnen, deraf synes böra följa, att ingen borde åläggas läsa grekiska derföre att han läste latin och att, då för inträde uti åtskillige Statens tjänster fordrades kunskap i latinska, men ej i grekiska språket, tillfälle äfven borde lemnas lärjunge att inhemta undervisning i det förra, utan att belastas med det sednare; på grund hvaraf Rikets Ständer anhöllo, att Kongl. Maj:t, med upphäfvande af 12 § i 1856 års Läroverksstadga, täcktes förordna, att lärjunge, som begagnar undervisning i latin, må, på målsmans anhållan, frikallas från grekiska språkets läsning och i stället under de lärotimmar, då sådan befrielse egde rum, på sätt rektor och lärare, med billigt afseende på målsmans önskan, för honom finna lämpligt, undervisas inom den afdelning, der latinska språket icke lästes eller ock utom skolan njuta sådan undervisning, som af rektor godkändes.

Med anledning häraf har Kongl. Maj:t genom Kungörelsen den 12 Maj 1865 meddelat följande förordnande: "för yngling på elementarläroverkets klassiska linea, som befinnes icke utan svårighet kunna följa undervisningen, må framställning om hans befrielse från läsningen af grekiska språket göras af vederbörande målsman och må, efter det läroverkskollegium yttrande afgifvit, på eforus bero att den äskade befrielsen bevilja; börande den sålunda dispense-rade på de åt grekiska språket anslagna lärotimmar, i stället under vederbörande lärares tillsyn sysselsättas med skriftliga arbeten på lärorummet."

Om detta utgjorde ett svar på Rikets Ständers ofvanberörda anhållan, så innefattade det dock icke ett bifall.

Det var icke för underhaltiga lärjungar, som ej utan svårighet kunna följa undervisningen, som befrielsen begärdes, utan för lärjungar i allmänhet, för hvilka dylik förmån af målsman ifrågasattes.

Ännu mindre begärdes, att lärjunge, som åtnjöt en sådan frihet, skulle under ledigheten sysselsättas med skriftliga arbeten på lärorummet.

Det är svårt att säga hvilketdera af dessa båda vilkor för befrielsen utgjort det största hindret för dess åtnjutande. Det säkra är, att genom båda gemensamt vunnits det åsyftade målet att få behålla grekiskan såsom ett obligatoriskt läroämne för dem, som läsa latin; ty till det pris att stämplas såsom underhaltige, lära få ynglingar vilja köpa befrielsen från att läsa grekiska, särdeles om dermed icke kan vinnas ändamålet att i stället få inhemta undervisning i nyttigare läroämnen, såsom engelska språket och naturvetenskaperna.

Lika visst, som det är att grekiskan är ett af de vackraste, mest utbildade språk, på hvilket mycket herrligt är att läsa och hvilket språks kännedom följaktligen utgör ett oeftergiftigt vilkor för språkforskaren och den klassiskt bildade mannen, lika obestridligt synes det mig vara, att den ytliga kännedom af detta språk, som under skoltiden kan inhemtas i bredd med alla öfriga skolämnen, för dem, som egna sig åt de praktiska yrkena eller åt embetsmannalifvet, för hvilket sednare latin utgör ett obligatoriskt läroämne, icke kan medföra något gagn, svarande mot den stora nytta som för dem skulle vinnas genom läsning af engelska språket, som talas i hela världen, och af naturvetenskaperna, som lära oss känna lagarna för Guds verksamhet i naturen.

Jag tillåter mig alltså värdsamt föreslå Riksdagen,

att hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla om den förändring i 12 § af läroverksstadgan, sådan den lyder i Kongl. Kungörelsen den 12 Maj 1865, att lärjunge, som begagnar undervisning i latin, må på målsmans anhållan, frikallas från läsning af grekiska språket och i stället under de lärotimmar, då sådan befrielse eger rum, undervisas på sätt rektor och lärare, med billigt afseende på målsmans önskan, finna för lärjunge lämpligt eller ock utom skolan njuta sådan undervisning, som af rektor godkännes.

V. M. Beronius.